

МАНІПУЛЯЦІЇ ТА ЛОГІЧНІ СОФІЗМИ В ЮРИДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Робота студентки 4 курсу спеціальності
"Право" Шестіної Єлизавети Степанівни

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ

- Юридична практика базується на аргументації
- Судові рішення залежать від переконливості доводів
- Маніпуляції можуть впливати на правосуддя
- Виявлення софізмів — інструмент професійного юриста

ПОНЯТТЯ ЛОГІЧНОЇ ПОМИЛКИ

Логічна помилка — це порушення правил логіки, яке призводить до хибного або недоведеного висновку.

Види:

- Ненавмисні (паралогізми)
- Навмисні (софізми)

СОФІЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЕРЕКОНАННЯ

Софізм — це навмисно хибне міркування,
замасковане під правильне.

Походження поняття пов'язане з
діяльністю Протагор та Горгій.

Мета софізму:

- Ввести в оману
- Створити видимість доказу
- Маніпулювати аудиторією

ПОНЯТТЯ МАНІПУЛЯЦІЇ В ЮРИДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Маніпуляція — це прихований психологічний або логічний вплив з метою:

- Сформувати потрібну думку
- Викликати емоційну реакцію
- Відвернути увагу від суті справи

НАЙПОШИРЕНІШІ ЛОГІЧНІ СОФІЗМИ

Ad hominem — перехід на особу

Ad populum — апеляція до більшості

Ad misericordiam — апеляція до жалю

Хибна дилема

Підміна понять

AD HOMINEM у СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ

Ad hominem — аргумент проти особи, а не проти її доводів.

Приклад:

«Цей свідок раніше мав судимість, отже його показання неправдиві».

Помилка: характеристика особи ≠ доказ неправдивості твердження.

AD POPULUM

Апеляція до суспільної думки.

Приклад:

«Усі вважають обвинуваченого винним, отже він винний».

Небезпека: громадська думка не є доказом у суді.

AD MISERICORDIAM

Апеляція до жалю.

Приклад:

«Підсудний має малолітніх дітей, тому його слід виправдати».

Емоції не можуть замінити юридичний аналіз фактів.

ХИБНА ДИЛЕМА

Створення штучного вибору між двома варіантами.

Приклад:

«Або ви підтримуєте позивача, або ви проти справедливості».

Ігноруються альтернативні рішення.

ПІДМІНА ПОНЯТЬ (ЕКВІВОКАЦІЯ)

Свідоме використання слова в різних значеннях.

Приклад:

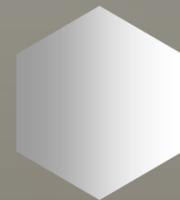
«Свобода слова гарантує право говорити що завгодно без відповідальності».

Ігнорування юридичних меж поняття «свобода».

МАНІПУЛЯЦІЇ ДОКАЗАМИ

Вибіркове цитування норм
закону

Виривання фактів з контексту

Перебільшення значення
окремого доказу

Замовчування важливих
обставин

НАСЛІДКИ МАНІПУЛЯЦІЙ

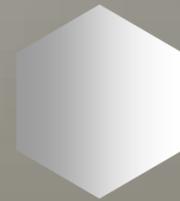
- Судові помилки
- Порушення принципу змагальності
- Підрив довіри до правосуддя
- Порушення прав людини

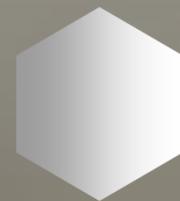
СПОСОБИ ПРОТИДІЇ

Дотримання правил
формальної логіки

Критичний аналіз аргументів

Перевірка джерел доказів

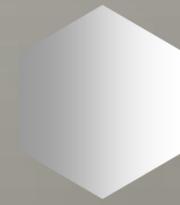
Професійна етика юриста

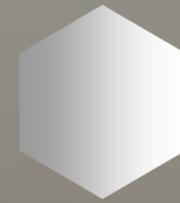
Чітке розмежування фактів і оцінок

ВИСНОВКИ

Маніпуляції та софізми — поширене явище в юридичній практиці

Їх використання може спотворювати істину

Професійний юрист повинен вміти:

- розпізнавати логічні помилки
- нейтралізувати маніпуляції
- будувати коректну аргументацію

